

Міністерство освіти і науки України

**Український педагогічний університет імені Михайла Драгоманова
(Україна)**

Uniwersytet WSB Merito Chorzów (Польща)

Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie (Польща)

Państwowa Akademia Stosowanych w Chełmie (Польща)

**Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytut Pedagogiki
(Польща)**

Національний авіаційний університет (Україна)

**Кам'янець-Подільський національний педагогічний
університет імені Івана Огієнка (Україна) Інститут проблем
виховання НАПН України**

**«СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ»
присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

Київ, 24 квітня 2024 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету соціології та соціальної політики Українського державного
університету
імені Михайла Драгоманова
(протокол № від року)

Редакційна колегія:

- Віктор АНДРУЩЕНКО* доктор філософських наук, професор,
дійсний член НАПН України, член-
кореспондент
НАН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
ректор Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
- Григорій ТОРБІН* доктор фізико-математичних наук, професор, проректор
з наукової роботи Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Ростислав ДРАПУШКО* кандидат філософських наук,
професор, проректор з науково-
педагогічної роботи (адміністративно-
господарської діяльності) Українського
державного університету імені Михайла
Драгоманова
- Володимир ЛАВРИНЕНКО* кандидат філософських наук, професор,
проректор з міжнародних зв'язків Українського
державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Роман ВЕРНИДУБ* доктор фізико-математичних наук, професор,
проректор з навчально-методичної
роботи Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Алла ЯРОШЕНКО* доктор філософських наук, професор, декан

- Факультету соціології та соціальної політики
Українського державного університету імені
Михайла Драгоманова
- Тетяна ГОЛУБЕНКО* кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
соціальної освіти та соціальної
роботи,
заступник декана з наукової роботи та
міжнародних зв'язків факультету соціології та
соціальної політики УДУ імені Михайла
Драгоманова
- Василь КАРИЧКОВСЬКИЙ* доктор педагогічних наук, професор кафедри
позашкільної освіти факультету соціології та
соціальної політики УДУ імені Михайла
Драгоманова
- Дар'я БИБИК* доктор філософії в галузі соціальної роботи,
доцент кафедри соціальної освіти та соціальної
роботи факультету соціології та соціальної
політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Микола БУЛАТЕВИЧ* кандидат соціологічних наук, доцент кафедри
соціології та публічних комунікацій факультету
соціології та соціальної політики УДУ імені
Михайла Драгоманова
- Марина СОЛЯНИК* кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри соціальної освіти та соціальної роботи
факультету соціології та соціальної політики
УДУ імені Михайла Драгоманова
- Андрій ЗАМОЖСЬКИЙ* викладач кафедри соціальної політики
факультету соціології та соціальної політики
УДУ імені Михайла Драгоманова
- Наталія ПОЛУЙКО* голова Студентського наукового товариства
Факультету соціології та соціальної політики
Українського державного університету імені
Михайла Драгоманова

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, що присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова (24 квітня 2024 року). Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024, 115 с.

У збірнику подано тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ», в яких висвітлюються результати досліджень науковців та практиків щодо актуальних питань соціальної політики, соціальної роботи, соціальної педагогіки, позашкільної освіти, соціології, сучасних концепцій, технологій, стратегій в умовах сьогодення в Україні.

Матеріали опубліковано в авторській редакції. Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.

Сандугей В.В.

*кандидат економічних наук,
професор кафедри економіки та підприємництва
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Київ, Україна
ORCID 0000-0002-9979-5119
E-mail: Vv_sandugei@ukr.net*

Бабич А.В.

*член Київської Малої академії наук
Київ, Україна
nastina2008@gmail.com*

СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Соціалізація є масштабним та всеохоплюючим процесом, який значно видозмінює ціннісні орієнтири держави. Головною функцією держави в сучасних умовах життя є створення високого рівня суспільного добробуту та забезпечення громадян необхідними для життєдіяльності благами, такими як системою законодавчих, економічних, соціальних і соціально-психологічних гарантій, рівними умовами для підвищення добробуту за рахунок особистого трудового внеску, економічної самостійності, підприємництва для працездатного населення та створення певного рівня життєзабезпечення для непрацездатних осіб. Окрім того, розрахунок рівня суспільного добробуту здебільшого включає не тільки показники суто економічного розвитку, як рівень життя чи ВВП на душу населення, а й показники соціального характеру. За системою визначення рівня життя, запропонованою ООН, необхідно звертати увагу на такі показники як здоров'я, у тому числі демографічні умови відтворення населення; умови праці, зайнятості та організації праці; освіту та грамотність; житло, у тому числі його благоустрій та соціальне забезпечення населення.

Соціальні функції економіки мають значний вплив на соціальні функції держави, за допомогою якої відбувається їхня реалізація у громадському житті.

У загальному вигляді, соціальними функціями економіки є: вираження інтересів усіх прошарків населення; забезпечення добробуту народу; віддзеркалення плюралізму форм власності та сприяння належному їх поєднанню; відновлювання й водночас забезпечення множинності форм і механізмів господарювання.

Згідно досліджень лауреата Нобелівської премії, Г.Мюрдаля, напрямками соціалізації діяльності держави є:

- забезпечення членам суспільства високого прожиткового мінімуму й надання матеріальної допомоги тим, кому, в силу об'єктивних причин, вона необхідна; установа привілеїв незаможним і вилучення привілеїв у тих, хто в них не має потреби;
- створення умов, які дають змогу громадянам заробляти кошти для повноцінного життя будь-яким законним способом;
- створення умов, що забезпечують задоволення високого рівня потреб громадян в освіті, медичній допомозі і т. ін.;
- забезпечення сприятливих умов праці для найманих робітників, захист їх від негативних впливів ринкової економіки;
- забезпечення економічної безпеки членів суспільства;
- захист цивільних та політичних прав і свобод, що відповідають принципам правової, соціальної держави та ін.

Основними принципами, на яких будується соціальна економіка є діалектична єдність економічної складової та соціально орієнтованої економіки; диференціація й інтеграція функцій соціальної економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях; соціальне партнерство між суб'єктами соціальної економіки, що функціонують у сфері праці, капіталу і влади, та забезпечують економічне зростання та суспільне використання джерел (природні, матеріально-речовинні й людські ресурси) і факторів (технологія, керування, стимулювання) соціально-економічного зростання [1; с. 8].

Ідеологія соціальної економіки ґрунтується на положеннях:

- права людини - суть яких полягає в тому, що всі люди від народження дістають рівні права й завдання суспільства полягає в створенні механізмів їхньої реалізації;
- єдине джерело багатства — праця, чим вищим є рівень розподілу створюваних матеріальних і культурних благ за працею, тим справедливішою є соціально-економічна система.

Соціалізація економічних взаємин — це процес якісних змін у суспільстві, що характеризується його поступовим самовдосконаленням на основі підвищення ролі людини у виробництві, усебічному використанні здібностей та знань.

Сучасними рисами еволюції соціалізації вважається соціалізація власності на засоби виробництва, що означає подолання відчуженості від них працівника через участь у власності за допомогою акцій, зростання частки і значення акціонерних товариств, де працівники є головними акціонерами; соціалізація праці, перетворення її із засобу заробляння грошей у засіб самореалізації особистості, її життєвих і творчих можливостей; соціалізація

результатів виробництва, пов'язана з перерозподілом ВВП з метою зменшення соціальної нерівності та розвитком інститутів соціального захисту [1; с. 8].

Соціальна функція економіки — не навантаження на неї, а її органічна складова, один з найважливіших внутрішніх ресурсів і стимуляторів економічного розвитку. Без реалізації цієї функції вже в середньостроковому періоді економіка втрачає здатність не тільки до підвищення своєї ефективності, а й до простого відтворення. Застій призводить до того, що не прагнення до підвищення ефективності виробництва, а соціальні проблеми, необхідність зупинити деградацію соціальної сфери, стає чинником, передумовою і метою економічних перетворень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Біла І. С., Шевченко О. О. Соціальна відповідальність держави та бізнесу як передумова розвитку соціальної економіки. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2020. Т. 5. Вип. 1. С. 10—15. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/>
2. Сандугей В.В., Біла І.С. Соціалізація економічних суб'єктів як умова реалізації соціальних цілей суспільства // *Демографія та соціальна економіка*. - №3 (45). – 2021, - с.120-135.